

Daktarui Antanui JUŠKAI – 70

Antanas Petras Juška gimė 1936 m. birželio 29 d. Vyžpinių kaime, Žvirgždaičių valsčiuje, Šakių apskrityje. 1945 m. jis baigė Antabūdžio pradinę mokyklą, vėliau mokėsi Barzdų progimnazijoje, 1953 m., baigęs Griškabūdžio vidurinę mokyklą, įstojo į Kauno politechnikos instituto (dabar Kauno technologijos universitetas) Elektrotechnikos fakultetą. Studijų metais pasižymėjo pareiagingumu, darbštumu, aktyvumu visuomeniniame gyvenime ir Studentų mokslinės draugijos veikloje. 1958 m. baigė aukštuosius mokslus, įgydamas elektrinių, elektros tinklų ir sistemų specialybės inžinieriaus elektriko diplomą. Trejus metus pagal paskyrimą dirbo Vilniaus elektros tinklų Druskininkų ir Antalieptės skyriuose meistru, o Lentvario skyriuje viršininku. 1961 m. nusprendė pasirinkti mokslininko kelią ir grįžo į Kauną dirbti Lietuvos MA Energetikos ir elektrotechnikos institute (dabar Lietuvos energetikos institutas). Mokėsi instituto aspirantūroje, kurią baigęs nuo 1964 m. gruodžio mėn. Bendrosios energetikos sektoriuje (dabar Kompleksinių energetikos tyrimų laboratorija) ėjo jaunesniojo mokslo darbuotojo, vyr. inžinieriaus pareigas. 1970 m. apgynė technikos mokslų kandidato (dabar daktaro) disertaciją „Miestų elektros tinklų parametrų ir schemų optimizavimas“.

Aštuntajame dešimtmetyje pagrindine Kompleksinių energetikos tyrimų laboratorijos darbo kryptimi tapo kuro ir energijos balanso tyrimai. Vienas svarbiausių tuo

metu buvo žemės ūkio ir komunalinio bei buities sektorius. Šio sektoriaus raidos tendencijoms tirti ir energijos sąnaudų augimo bei struktūros pokyčiams analizuoti buvo suformuota darbo grupė, kuriai vadovavo 1971 m. vyresniuoju mokslo darbuotoju tapęs Antanas Juška. Ši grupė, vykdydama tyrimus pagal SSRS Mokslo ir technikos komiteto patvirtintą programą, parengė rekomendacijas dėl kaimo vietovių aprūpinimo energija. Tuo laikotarpiu daugeliu požiūrių labai patraukli tapo rekomendacija žemės ūkio gamybos procesuose ir vartotojams, esantiems atokiai nuo centralizuotų šilumos tiekimo sistemų ir gamtinių dujų tinklų, kietąjį kurą keisti buitiniu krosnių kuru. Kartu buvo nuodugniau gvildinami metodiniai klausimai, susiję su energijos poreikių nustatymu besiformuojančiuose kaimo vietovių gamybinuose centruose, analizuojamos įvairios kuro ir energijos tiekimo schemas, elektros energijos, ypač naktį gaminamos, naudojimo efektyvumas šildymo procesams, sprendžiami kiti aktualūs uždaviniai.

Plėtėsi analizuojamos problemos, didėjo A. Juškos atsakomybė už rengiamus projektus, ypač 1981–1987 m. jam einant Kompleksinių energetikos tyrimų laboratorijos vadovo pareigas. Tuo laikotarpiu laboratorijos kolektyvui teko intensyviai analizuoti energetikos ūkio funkcionavimo ir plėtės klausimus, ieškoti atsakymų į tuos klausimus, kurie buvo glaudžiai susiję su šalies ūkio raida. Respublikos Vyriausybei reikėjo parengti rekomendacijas, kaip spręsti aktualias energetikos ūkio problemas, rengti įvairias kompleksines programas, teikti ministerijoms bei žinyboms rekomendacijas, kurios pagrįstų šalies energetikos politiką ir tam tikrų energetikos sistemų tolesnę plėtrą.

Viena reikšmingiausių A. Juškos veiklos kryptių buvo darbas, skirtas programai, nusakančiai Lietuvos mokslo ir technikos pažangos, gamybinių jėgų plėtės bei išdėstymo perspektyvas, parengti. Pirmoje 1972 m. parengtoje programoje buvo nagrinėjama energetikos plėtra laikotarpiu iki 1976–1990 m., o vėliau ji buvo atnaujinama periodiškai kas penkeri metai ir analizuojamos energetikos plėtros kryptys tolesnei perspektyvai. Šių darbų vykdymui koordinuoti 1971 m. buvo sudaryta Lietuvos energetikos išvystymo komisija prie Lietuvos MA ir Valstybinio plano komiteto. A. Juškai buvo ilgametis šios komisijos sekretorius.

Energetikos sektoriaus plėtros problemų sprendimui labai svarbu buvo sukaupti įvairiapusę duomenų bazę. Akad. A. Žukausko paskatintas A. Juška labai daug energijos skyrė tokios statistikos duomenų bazės atnaujinimui ir periodiškam jos skelbimui. Jo pastangomis surinkti, susisteminti ir apibendrinti Lietuvos, SSRS ir kai kurių užsienio šalių energetikos ūkio veiklą apibūdinantys techniniai ekonominiai rodikliai ir kiti duomenys buvo skelbiami riboto naudojimo rinkiniuose (jie platinti su ženklų „Tarnybiniam naudojimui“). Tačiau šie rinkiniai tapo labai reikšminga informacija rengiant energijos poreikių prognozes, sudarant energijos balansus, nustatant pagrindines energetikos sistemų plėtotės kryptis.

Jubiliato veikla buvo plati ir įvairiapusė. Jam teko aktyviai dalyvauti SSRS Šiaurės vakarų regiono Kompleksinių energetikos problemų tarybos, kurios nariu buvo renkamas 1976–1990 m., darbe, palaikyti glaudžius ryšius su Baltarusijos, Estijos, Latvijos ir kitų SSRS Šiaurės vakarų regiono mokslinėmis ir projektavimo organizacijomis, periodiškai organizuoti seminarus ir konferencijas, rengti spaudai įvairių seminarų medžiagą. A. Juška daug ir nuoširdžiai darbavosi „Žinijos“ draugijos, instituto mokslinės techninės draugijos, profsąjungos komiteto ir kitoje visuomeninėje veikloje.

1990 m. A. Juška pradėjo darbuotis naujai įsteigtos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Elektros ir šilumos ūkio departamente. Būdamas šio departamento direktoriumi savo ilgametę patirtį efektyviai panaudojo šalies energetikos politikai formuoti. 1997–2001 m. jis ėjo Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Energetikos stra-

tegijos skyriaus vyresn. specialisto pareigas. Bendradarbiaudamas su „Eurostato“, Danijos ir kitų šalių energetikos ekspertais bei Lietuvos statistikos departamento specialistais reikšmingai prisidėjo prie energijos balanso rengimo metodikos tobulinimo. Energetikos ministerijoje (vėliau VĮ „Energetikos agentūra“ ir Ūkio ministerijoje) pasižymėjo iniciatyvumu, atkaklumu ir nuoširdžiomis pastangomis kvalifikuotai spręsti įvairias energetikos problemas. 1996–2000 m. darbavosi Lietuvos Respublikos Seimo visuomeniniame energetikos komitete.

1982–1996 m. buvo Kauno technologijos universiteto Valstybinės egzaminų komisijos pirmininkas. Vienas ir su bendraautoriais yra paskelbęs apie 220 mokslinių ir mokslo populiarųjų straipsnių. Minėtų informacinių energetikos statistikos duomenų rinkinių leidimo patirtis tapo reikšmingu postūmiu toliau kaupti įvairią informaciją, skirtą energetikos raidos tendencijoms apibūdinti. Nuo 1992 m. jis su Lietuvos energetikos instituto darbuotojais kasmet rengia spaudai informacinį statistinį leidinį „Lietuvos energetika“. 2006 m. A. Juška už aktyvią ir įvairiapusę veiklą apdovanotas Lietuvos energetikų Garbės ženklų.

Laboratorijos kolektyvas ir žurnalo „Energetika“ redakcinė kolegija sveikina savo buvusį vadovą Antaną Jušką su septyniasdešimtuju gimtadieniu, linki geros sveikatos, skatina tęsti kūrybingą veiklą sprendžiant aktualias energetikos problemas.

*Laboratorijos darbuotojų vardu
habil. dr. Vaclovas Miškinis*